

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

باب حادی عشر

صفات ثبوتیه خداوند

جلسه ۲۱

استاد علی احمدی

حیات خداوند متعال:

یکی از صفات ثبوتیه خداوند متعال، حی بودن است؛ زیرا ثابت کردیم که خداوند قادر و عالم است و کسی که قادر و عالم باشد، ضرورتاً حی نیز خواهد بود.

اعتقاد اشاعره: حیات خداوند، صفتی زائد بر ذات اوست. (مثل سایر صفات)

اعتقاد صحیح: حیات خداوند، عین ذات اوست نه زائد بر ذاتش.

دلیل دیگر بر اثبات حیات خداوند:

حیات، صفت کمالیه است و در مقابل آن، یعنی فناء و موت، صفت عدمی و نقص است و واجب الوجود، دارای صفت نقص نیست و همچنین وجود و حیات، برای ذاتش ضروری است؛ در غیر این صورت، برای حیات خود محتاج دیگری بوده و واجب الوجود نخواهد بود؛ در نتیجه: خداوند متعال ذاتاً حی است.

دلایل نقلی حیات خداوند متعال:

نمونه‌هایی از قرآن کریم: ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾ و ﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ﴾

نمونه‌هایی از روایات:

امام صادق علیه السلام:

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

«وَاللَّهُ نُورٌ لَا ظِلَامَ فِيهِ وَ حَيٌّ لَا مَوْتَ لَهُ»

«رَبُّنَا نُورِيُّ الدَّاتِ ، حَيُّ الدَّاتِ ، عَالِمُ الدَّاتِ ، صَمَدِيُّ الدَّاتِ»

اراده‌ی خداوند متعال:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تذکر چند نکته:

۱- اراده خداوند متعال با اراده مخلوقات فرق دارد و مراحل و مقدماتی که در اراده‌ی مخلوقات است، در اراده خداوند متعال نیست.

۲- اراده خداوند متعال دو گونه است:

الف- اراده تکوینی: تعلق اراده خداوند به افعال خود خدا.

ImamSadiq.tv

ب- اراده تشریحی: تعلق اراده خداوند به افعال مخلوقات.

۳- اراده خداوند متعال، از صفات فعل بوده و حادث است، زیرا محال است خداوند اراده کند و آنچه مورد اراده است محقق نشود، پس اگر اراده قدیم باشد، مورد اراده هم قدیم خواهد بود و تعدد قدماء پیش خواهد آمد که محال است؛ پس در نتیجه، اراده حادث است. مضافاً بر اینکه آیه قرآن: «إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ» به خوبی بر مطلب فوق، دلالت دارد.

دو دلیل بر اراده خداوند متعال:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۱- این که خداوند متعال کاری را در زمانی غیر از زمان دیگر انجام می‌دهد، نیاز به مخصّص دارد که همان اراده است.

۲- خداوند امر و نهی کرده است و این دو ضرورتاً مستلزم اراده هستند.